|| ज्ञानदीपेन भास्वतः अज्ञानतम नाशयेत् ||
Prabhakar Patil Education Society's
Arts, Commerce & Science College
Veshvi, Tal. Alibag, Dist. Raigad. Pin- 402209
Affiliated To University Of Mumbai (AFF/RECOG/3838 of 2003)

Phone : No. 8380055635
www.pnpcollege.edu.in

E-mail- pnpcollege11@gmail.com
info@pnpcollege.edu.in

Outward No. : PPES /ACS/2259 /2023 Date :

Certificate of Revised HEI Input for DVV Compliance

This is to certify that the collage has revised the data calendar year wise related to **Metric ID 3.3.2** as per the DVV Suggestion. The College requests the DVV to consider Revised HEI input given below for evaluation.

Metric level Deviations	
Metric ID	**Deviation Details**
3.3.2	**Number of Books and Chapters in edited volumes /books published and papers published in national / international coference proceedings per teacher during last five years.** **3.3.2.1 Total number of books and chapters in edited volumes/ books published and papers in national / international conference proceed year wise during last five years.** **Revised HET Input :**

2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22
03	00	06	02	06

Prabhakar Patil Education Society's Arts, Commerce & Science College, Veshvi, Alibag, Raigad

I/C PRINCIPAL
Prabhakar Patil Education Society's
Arts, Commerce & Science College
Veshvi - Alibag

जागतिकीकरण आणि ग्रामीण मराठी साहित्य

डॉ. ओमकार वि. पोटे

प्रभाकर पाटील एज्युकेशन सोसायटीज
कला, वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय
अलिबाग - रायगड

१ मे १९६० रोजी महाराष्ट्र राज्य स्वतंत्र झाले आणि त्यानंतर मराठी साहित्यवर्तुळात दलित-ग्रामीण स्त्रीवादी असे विविध प्रवाह उदयास येऊ लागले. १९६० ते १९८० हा काळ ग्रामीण साहित्याच्या अभ्यासल्यास असे लक्षात येते की, या काळातील ग्रामीण साहित्य हे गावगाडा आणि परंपरा केंद्रस्थानी अधिक विकसित व दमदार होत गेले. १९९० नंतरच्या जागतिकीकरणानंतर मात्र या ग्रामीण साहित्याला अभिधान प्राप्त झाले. परंपरा शरण झालेला ग्रामीण समाज जागतिकीकरणाच्या प्रभावाने परिणामी नवनव्या ग्रामीण समस्या साहित्यातून चर्चेत येऊ लागल्या. बलुतेदारीची ग्रामीण चौकट मोडून व्यवसायाच्या आयामात स्वतःचे अस्तित्व शोधू लागला. अनेक प्रकल्पांमुळे जमिनी गेल्या माणसामाणसातील नाते व्यवसायिक बनू लागले, संपत्तीतील वाटण्यावरून भावकीतील संघर्ष अशा अनेक ग्रामीण समाजाच्या समस्या ग्रामीण साहित्य चर्चेच्या प्रवाहात केंद्रस्थानी बनू लागल्या.

जागतिकीकरणानंतरच्या नव्वदोत्तरी ग्रामीण साहित्यात ग्रामीण माणसाच्या प्रस्थापित समाजासमोर उपस्थित केले. जागतिकीकरणाच्या विकासातून खेड्याचा चेहरामोहरा बदलला. खेड्यातील सुशिक्षित तरुण शहरात स्थिरावून त्याच्या जीवनशैलीत बदल झाला. हे सर्व जागतिकीकरणानंतरच्या ग्रामीण साहित्याने कथा, कादंबरी व कवितेच्या माध्यमातून नेमकेपणाने मांडले. बदलाचा प्रस्तुत शोधनिबंधातून आढावा घेतला आहे.

Key words : जागतिकीकरण, ग्रामीण मराठी साहित्य

उद्दिष्टे

१) जागतिकीकरणानंतरच्या ग्रामीण मराठी साहित्याचा अभ्यास करणे.
२) 'जागतिकीकरण' ही संकल्पना समजून घेणे.
३) 'ग्रामीण साहित्य' संकल्पनेचा ऊहापोह करणे.
४) जागतिकीकरणानंतर बदललेल्या ग्रामीण कविता, ग्रामीण कथा आणि ग्रामीण कादंबरीचा धांडोळा घेणे.
५) जागतिकीकरणानंतर बदललेल्या ग्रामीण साहित्याचे सूत्ररूपाने ठळक निष्कर्ष मांडणे.

प्रस्तावना-

भारत हा खेड्यांचा देश म्हणून सुपरिचित आहे. खेडे म्हणजे ग्राम आणि या ग्रामातील सांस्कृतिक, राजकीय, धार्मिक, शैक्षणिक, आर्थिक अशा समस्त समस्यांचा लेखाजोखा ग्रामीण साहित्य असते. अनेक लेखकांनी व कवींनी कथा, कविता आणि कादंबरीच्या माध्यमातून ग्रामीण समाजाला प्रस्थापित समाजासमोर मांडून वैचारिक मंथन घडवून आणले. जागतिकीकरणानंतर या ग्रामीण स्वरूप बदलू लागले. कष्टकरी समाज, बहुजन समाज, आदिवासी यांना नवीन विचार करण्याची प्रेरणा मिळाली परंतु त्यांची जीवनशैली तशीच मागास राहू लागली. अनेक गावे शहरीकरणाच्या विस्तारीकरणाला गेल्याने गावचा विकास झाला. सोई-सुविधा आल्या; परंतु अनेक शेतकरी कुटुंबांच्या जमिनी गेल्या. पैसा कर्ज फेडण्यात गेला. स्थानिक भूमिपुत्र नोकरी वाचून वंचित राहू लागले. असे सर्व जागतिकीकरणानंतरच्या ग्रामीण साहित्यातून मांडले जाऊ लागले.

ग्रामीण साहित्य संकल्पना

ग्रामीण साहित्य बद्दल आपले मत प्रतिपादन करताना मराठी वाङ्मय कोशात डॉ. आनंद म्हणतात की, "ग्रामीण विभागाशी संबंधित असे जीवनानुभव ग्रामीण साहित्यातून व्यक्त होतात. ग्राम म्हणजे खेडेगाव, तेथील जीवनपद्धती, तेथील समाज, त्या समाजाची कृषिप्रधान संस्कृती, त्यातील

ISBN 978-81-940661-1-8

I/C PRINCIPAL
Prabhakar Patil Education Society's
Arts, Commerce & Science College
Veshvi - Alibag

'Journal of Research & Development' A Multidisciplinary International Level Referred and Peer Reviewed Journal,
Impact Factor-7.265, ISSN: 2230-9578, December 2021, Volume-11, Issue-28
Mahatma Phule, Rajarshi Shahu Maharaj and Dr. B. R. Ambedkar - Thoughts and works

'कथाबंध' या कथासंग्रहातील आंबेडकर विचारसरणीच्या कथा - एक आकलन

डॉ. ओमकार विनायक पोटे
मराठी विभाग, प्रभाकर पाटील एज्युकेशन सोसायटीचे,कला, वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, वेश्वी,
ता.अलिबाग, जि. रायगड.
email id - omkarpote1000@gmail.com

प्रस्तावना

युद्ध परिस्थितीमध्ये मराठी कथाविश्वात अमुलाग्र बदल झाले. पाश्चात्य संस्कृतीच्या परिचयामुळे मराठी नवा कथेचा रूपबंध, कथेचा आयाम, कथाविश्वातील वैचारिक जाणिवांचे प्रकटीकरण या समृद्ध जाणिवांनी मराठी नवकथा समृद्ध होऊ लागली. कथेकडे कथा म्हणून बघण्याचा दृष्टीकोन बदलू लागला. त्यातच डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या धर्मांतरामुळे दलित लेखक समाजातील अन्याय व अत्याचार यावर प्रखरपणे कथा लेखन करू लागले. रोमॅंटिसिझम किंवा फिक्शनपेक्षा जे भोगले जे सोसले तेच लिहिले हा वास्तववाद दलित कथेतून पुढे येऊ लागला. त्यामुळे सर्वच दलित कथांमधून अन्याय व अत्याचाराचा कथारुपी रूपबंध मांडताना डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या विचारसरणीचा प्रभाव या दलित लेखकांच्या लेखणीतून अधिक प्रखरपणे पुढे येऊ लागला. कथाबंध हा संपादित कथासंग्रह २० जून २०१९ रोजी शब्दालय प्रकाशनने प्रकाशित केला. यामधील कथांचे संकलन आणि संपादन डॉ. राजेंद्र डोंगरदिवे, डॉ.सूर्यकांत आजगावकर, डॉ.भटू वाघ आणि डॉ. विनोद कुमरे यांनी केले असून यामध्ये ग्रामीण, दलित, स्त्रीवादी, महानगरीय तसेच मनोविश्लेषणात्मक अशा विविध कथांचा अंतर्भाव दिसून येतो. या कथासंग्रहामध्ये एकूण १५ कथा आहेत. त्यापैकी बुद्धाची शपथ, भूक, चौथी भिंत, झूमची दांडी आणि विऱ्हार अशा एकूण पाच दलित कथा या कथासंग्रहात दलित जाणिवा व्यक्त करणाऱ्या आहेत. अण्णाभाऊ साठे यांची बुद्धाची शपथ, बाबुराव बागूल यांची भूक, उर्मिला पवार यांची चौथी भिंत, कुमार अनिल यांची झूमची दांडी तर प्रज्ञा दया पवार यांची विऱ्हार या या दलित कथा आंबेडकर विचारसरणी व्यक्त करणाऱ्या कथा दिसून येतात. त्यांचा वेध या शोधनिबंधात घेण्याचा प्रयत्न केला आहे.

विषय विवेचन

कथाबंध या संपादित कथा संग्रहामध्ये विविध लेखकांच्या विविध दलित कथा असल्या तरी प्रत्येक कथेतून डॉ बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या विचारसरणीचा प्रभाव दिसून येतो. शिका, संघटित व्हा आणि लढा द्या हे बाबासाहेबांचे तत्वज्ञान सांभाळत अनेक दलित कथाकारांनी आपल्या कथांची मांडणी करताना दुःख, दारिद्र्यता, भूक, अन्याय, अत्याचार या समस्याविरोधी आपली ठाम भूमिका मांडलेली दिसते. माणसाला माणूस म्हणून जगता आले पाहिजे आणि अन्यायाविरुद्ध आवाज उठवला पाहिजे हा बाबासाहेबांचा विचारच पददलितांना आत्मभानाची उभारी देणारा ठरला. या वैचारिकतेची पारंपारिक मूल्ये झुगारून नवतेकडे स्वच्छंदपणे आपले विचार मांडणाऱ्या या कथा आहेत. कथाबंध या कथासंग्रहातील पहिली कथा अण्णाभाऊ साठे यांनी लिहिलेली भूक नावाची कथा सर्वप्रथम दिवांतर या अंकामध्ये १९५८ साली प्रसिद्ध झाली होती.

कथेमध्ये चिंचणी या गावचे वर्णन आले आहे. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी बौद्ध धर्माचा स्वीकार केला तेव्हा या चिंचणी गावचा सर्व महारवाडा बौद्ध झाला होता. आपला उद्धारकर्ता जे करील तेच करायचे या विचारांनी सर्वांनी बौद्ध धर्माची दीक्षा घेतली होती. अन्याय, अज्ञान, दारिद्र्य, अपमान कोणीही सहन करायचा नाही असा मोठ्या व्यक्तींसह लहान बालकांच्या मनावरही पडसाद उमटला होता. म्हणूनच तर विलास उर्फ मास्तरच्या आईने त्याला मारल्यावर या विलाससह साहेबू, जगू, मोहन, विश्वास हे सर्व मित्र त्यांच्या त्यांच्या घरी न जाण्याचा निर्णय घेतात आणि मुंबईला जाण्याचा निर्धार करतात. त्यासाठी ते बुद्धाची शपथ घेतात. काही वेळाने त्यांचा डळमळीत होणारा निर्धार बुद्धाची शपथ घेतल्यामुळे मागे घेता येत नाही आणि ते मुंबईकडे वाटचाल करू लागतात.

Prabhakar Patil Education Society's Arts Commerce & Science College Veshvi Alibag Raigad
I/C PRINCIPAL
Prabhakar Patil Education Society's
Arts, Commerce & Science College
Veshvi - Alibag

Overview of E-Governance

Prof.Mahesh Bichade (Dept.Of Pol.Sci.)

K.E.S Laxmi-Shalini Women's college

88

Prabhakar Patil Education Society's * Arts, Commerce & Science College
Veshvi
Alibag
Raigad

ISBN no. 978-93-5196-096-4

Pezari Tal Alibag Dist- Raigad

Prof.Priti R. Patil (Dept.Of Commerce)

Priti23in@gmail.com

PNP college veshvi Alibag

Abstract:

Government all over the world is in pursuit of information and communication technology based solution for facilitating good governance. E-Governance refers to the delivery of government information and services via the information and communication technology to citizens or businesses or governmental agencies. It is changing rapidly and it almost essential for the government to use the IT services in an effective way to provide hassle free services to the citizen. The purpose of this paper is to current status of e-governance in India. It is concluded that e-governance in India enable people to have efficient, effective, transparent and accountable services. E-governance should post all the necessary information on the government websites. All the developed nation of the world such as USA, UK, Canada, Australia and Singapore, have adopted IT in administration and government process. Developing nation like India, china, Sri Lanka, Philippines and brazil are implementing IT in their governmental sectors.

Keywords : Transparency, E-services, ICT, E-Governance, Accountability, participation.

Introduction :

Political system is incomplete without administration. According to the L. D. White.to achieve a certain goal coordination and cooperation of the many people means the administration. Such administration exists in every country. In the context of what the government has done in recent time public work is called Public administration, Specially democratic country. According to Waldo," Public administration means an art and science of affairs of the state. As time went on public administration became widespread. And therefore Luther Gulik express the POSDCORB approach, which stand for P-Planning, O-Organization, S-Staffing, D-Directing, Co-Coordination, R- Reporting, B-Budgeting. The administration investigates the need for new invention and new administrative skills that arrival of science and technology, therefore new changed needed in governance. The movement for this new democratic public administration movement, which started in US in the 1970. There is a need to understand administrative Science. It is previously decided at the "Minnowbrrok" conference in 1968. In view of this "Mareenee" edited the book" Towards a New Public Administration. The book also contained information about the new public administration. Accordingly new features

I/C PRINCIPAL
Prabhakar Patil Education Society's
Arts, Commerce & Science College
Veshvi - Alibag

Prabhakar Patil Education Society's Arts, Commerce & Science College Veshvi Alibag Raigad

'Journal of Research & Development' A Multidisciplinary International Level Referred and Peer Reviewed Journal, Impact Factor-7.265, ISSN: 2230-9578, December 2021, Volume-12, Issue-28
Mahatma Phule, Rajarshi Shahu Maharaj and Dr. B. R. Ambedkar – Thoughts and works

महात्मा फुले यांचे कृषी क्षेत्रातील योगदान

डॉ. रसिका महेंद्र म्हात्रे
सहाय्यक प्राध्यापक, अर्थशास्त्र विभाग, पी. एन.पी. वरिष्ठ महाविद्यालय वेश्वी अलिबाग
rasikamhatre83@gmail.com

प्रस्तावना:-

भारत हा कृषिप्रधान देश म्हणून आजही ओळखला जातो.भारतीय जनता आजही उत्पन्नाचे आणि उदरनिर्वाहाचे साधन म्हणून शेती क्षेत्रावर अवलंबून आहे. १९ साव्या शतकात भारतात परिवर्तन आणि सामाजिक सुधारणा घडवून आणणारे विविध समाज सुधारक होऊन गेले. त्यात महात्मा ज्योतीराव फुले यांचे नाव अग्रक्रमाने घ्यावे लागेल. फुले हे आद्य समाज सुधारक तर होतेच परंतू द्रष्टये व कृतीशील विचारवंत अशीही त्यांची ओळख आहे. त्यांनी धर्म,समता,शैक्षणिक,सामाजिक, राजकीय,आर्थिक व सांस्कृतिक संघर्ष अशा विविध क्षेत्रात स्वतःच्या विचारांचा ठसा उमटविलेला होता. विशेषतः महाराष्ट्र राज्यातील कृषी क्षेत्रातील त्यांचे विचार उल्लेखनीय आहेत. महात्मा फुले यांनी १८ व्या शतकात शेतीविषयक मांडलेल्या प्रश्नांना आज २१ व्या शतकातही आपण सामोरे जात आहोत म्हणूनच प्रस्तुत संशोधन पर लेखात महात्मा फूले यांच्या कृषिविषयक विचारांचा आणि शेतकऱ्यानाआर्थिकदृष्ट्या सक्षम करण्यासाठी सुचविलेल्या उपाययोजनांचा मागोवा घेण्याचा प्रयत्न केलेला आहे.

संशोधनाची उद्दिष्ट्ये:-

1. महात्मा फुले यांच्या शेतीविषयक विचारांचे अध्ययन करणे.
2. महात्मा फुले यांनी शेतकऱ्यांची स्थिती सुधारण्यासाठी मांडलेल्या उपायांचा अभ्यास करणे .
3. महात्मा फुले यांची शेतीविषयक भूमिका समजून घेणे.

संशोधन पद्धती:-

महात्मा फुले यांनी मांडलेल्या कृषी विषयक विचारांचे विश्लेषण करण्यासाठी वर्णनात्मक पद्धत वापरली आहे तसेच दुय्यम साधनांचा आधार घेऊन (संदर्भ ग्रंथ, संशोधनपर लेख, पुस्तके, नेट) लेखाची मांडणी केलेली आहे.

पार्श्वभूमी:-

पेशवाईच्या काळात सरंजामदार, पेंढारे, कर वसुली अधिकारी यांच्या जाचाला जनता त्रासलेली होती. शेतकऱ्यांवर नवे कर लादलेले होते. शेतकऱ्यांकडून वसूल केलेला पैसा शासन ऐतखाऊ वर्गावर खर्च करीत होता. शेतसारा वसूल करण्याचा अधिकार सावकार पाटील व मामलेदार यांना होता. सावकारी व्यवस्था अस्तित्वात होती. शेती ही सामूहिक मालकीची होती. इ. स. १८१८ मध्ये पेशवाईचा अस्त झाला. त्यानंतर भारतावर ब्रिटीशांचे राज्य अस्तित्वात आले. ब्रिटीशांनी शेती क्षेत्रात नवीन बदल केले असले, लोकोपयोगी योजना राबविल्या असल्या तरी त्यांनी भारतीय जनतेची आर्थिक पिळवणूक करण्याचे धोरण स्वीकारले.शेतसारा वाढविला, शेतीचे व्यापारीकरण झाल्याने बाजारपेठेत धान्याची उलाढाल करणारे कमिशन एजंट, अडते व सावकारीचे संकट निर्माण झाले. अशा प्रकारे चहूबाजूंनी नाडलेल्या शेतकऱ्याची वाताहत थांबविणे आवश्यक होते. शेतकरी आणि कृषी क्षेत्राची प्रगती साधल्याशिवाय देशाचा विकास होणार नाही याची जाणीव फुले यांना होती म्हणूनच त्यांनी शेती विषयक आपले परखड विचार गुलामगिरी, शेतकऱ्यांचा आसूड व इशारा यांसारख्या ग्रंथातून मांडलेले आहेत.

फुले यांची शैक्षणिक दृष्टी व शेतकऱ्यांची पिळवणूक

विद्येविना मती गेली,मतीविना नीती गेली, नीती विना गती गेली,गती विना वित्त गेले, वित्त विना शुद्र खचले इतके अनर्थ एका अविद्येने केले, या त्याच्या उक्तीतून शिक्षण नसेल तर सर्वांचीच कशी दुरावस्था झाली आहे याची कल्पना येते. शेतकऱ्यांना आर्थिक विवंचनेतून बाहेर काढायचे असेल तर शेतकऱ्यांनी शिक्षणाची कास धरली

I/C PRINCIPAL
Prabhakar Patil Education Society's
Arts, Commerce & Science College
Veshvi - Alibag

Journal of Research & Development: A Multidisciplinary International Level Refereed and Peer Reviewed Journal
Impact Factor-7.265, ISSN: 2230-9578, December 2021, Volume 13, Issue-29
Mahatma Phule, Rajarshi Shahu Maharaj and Dr. B. R. Ambedkar – Thoughts and works

दलित साहित्य आणि डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

प्रा. बसवराज गेनबा बोरकडे
प्रभाकर पाटील एज्युकेशन सोसायटी कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय,वेश्वी , ता .अलिबाग, जि रायगड.
rajuborkade@gmail.com

प्रस्तावना:-
भारतीय समाज हा जातीवाचक आहे .एक जात व साडेबाराचा पोटजातीच्या हजारो जातीच्या जंजाळात हिंदू समाजाला हजारो वर्षापासून जाणीपूर्वक अडकवून ठेवण्यात आलेले आहे. या जाती एवढ्या घट्ट आहेत कि भगवान गौतम बुद्ध नंतर परिवर्तनाची मोठी चळवळ सुद्धा येथे यशस्वी ठरू शकली नाही. अर्वाचीन काळात पहिला धक्का महात्मा फुले यांनी दिला. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांनी तर सामाजिक चळवळीत क्रांतीच घडवली. शतकानुशतके अंधारात राहणाऱ्या कोट्यावधी बांधवाना त्यांनी प्रकाशाच्या वाटेवर आणून सोडले व चालण्याचेही बळ दिले. हजार वर्षापासून जो सामान्य ज्ञान, सत्ता व संपत्तीचा अभावी गुलामी सोसत आलेला आहे अशा समाजास माणूस म्हणून उभे करण्याचा संकल्प डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी केला. त्यासाठी त्यांनी 'शिका, संघर्ष करा व संघटित व्हा' हा मूलमंत्र देऊन त्यांच्या चेतना निर्माण केली.

गृहितके :-
1. बौद्ध धर्मात असलेल्या स्वातंत्र्य ,समता व बंधुता अशा आधुनिक व लोकशाही व्यवस्थेत पोषक असल्यामुळेच डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी बौद्ध धर्म निवडला.
2. आधुनिक भारतीय इतिहासातील सर्वात मोठे रक्तपातविरहित समाजक्रांती डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या धम्मदीक्षा मुळे घडून आली .
3. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी आधुनिक मूल्यांनुरूप नव्या बौद्ध धर्माची मांडणी केली.
4. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी दिलेल्या नव्या धर्मामुळे पैशाचा सामाजिक, धार्मिक, आर्थिक, सांस्कृतिक व वैचारिक जीवनात आमूलाग्र परिवर्तन घडून आले.

उद्दिष्टे:-
1. दलित साहित्य यावर डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या विचारांच्या अभ्यास करणे.
2. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या परीवर्तनवादीविचारांच्या अभ्यास करणे.
3. दलित समाज सुधारणा करत असताना डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांना आलेल्या अडचणींचा अभ्यास करणे .
4. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी केलेल्या दलित साहित्य सुधारणाच्या चिकित्सक अभ्यास करणे .
5. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी भारतीय दलितांना कायद्या मधून दिलेल्या अधिकारांचा अभ्यास करणे .

साठोत्तरी मराठी साहित्य प्रवाहात दलित साहित्य हा एक रसरशीत आणि वास्तववादी असा साहित्य प्रवाह म्हणून ओळखला जातो आज दलित साहित्य खूप विस्तारले असून त्यात विविधता हे आलेले आहे आज दिसणारा विशाल दलित साहित्याच्या प्रवाह आंबा कडे जाणे त्यांच्या निर्मिती प्रक्रियाच्या आढावा घेणे महत्त्वाचे ठरते डॉ बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या विचारांचा प्रभाव आणि त्यांच्या तत्त्वज्ञान आतूनच हे सत्य उगम पावल्याचे आपणास दिसते विशाल काय सांस्कृतिक व भौगोलिक विविधता असणाऱ्या भारताला घटनेच्या यात बांधून ठेवण्याचे काम डो बाबासाहेब आंबेडकर यांनी केलेले आहेत तज्ञ जरी ती तज्ञ पत्रकार संपादक विधीत अज्ञान बंधनात राहून अन्याय अत्याचार आणि गुलामगिरी सहन करत होते त्या दलित समाजाला आत्मभान देऊन त्यांना विकासाच्या मुख्य प्रवाहात घेऊन घेऊन त्यांना त्यांचे अधिकार व हक्क परत मिळवून देणारे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर हे महान समाजसुधारक आहेत

संघर्ष हा त्यांच्या जीवनाचा अविभाज्य भाग होता आयुष्यभर त्याने संघर्ष केला जाती व्यवस्थेविरुद्ध संस्कृती विरुद्ध समाज व्यवस्थेविरुद्ध त्यांच्या संघर्ष अविरत सुरू राहिला जे जे वाईट आणि अन्य कार्यकर्ते त्या सर्वांवर ग्राहकाने आणि चांगल्या गोष्टींचा स्वीकार करणे व त्या अंगीकृत करणे हा त्यांचा स्थायीभाव होता त्यांच्या संदर्भात योगेंद्र मेश्राम असे म्हणतात की डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांनी आपल्या जीवनातील सारी भाग प्राशन केले ते मूर्तीसाठी प्रकार बनले तेजस्वी कणखर बनले आणि माणसाला माणूस न लेखणाऱ्या दृष्टी जुलमी रूढी परंपरा हिंदू संस्कृती व धर्म सत्ता याविरुद्ध ते तुटून पडले रणांगणावरील एखादी शूरवीरांच्या बाणाने ते आयुष्याच्या शेवटच्या

Prabhakar Patil Education Society's Arts, Commerce & Science College
I/C PRINCIPAL
Prabhakar Patil Education Society's
Arts, Commerce & Science College
Veshvi - Alibag

Available online at www.ijpab.com

DOI: http://dx.doi.org/10.18782/2582-2845.8655

ISSN: 2582 – 2845

Ind. J. Pure App. Biosci. (2021) 9(2), 34-40

Indian Journal of Pure & Applied Biosciences

Peer-Reviewed, Refereed, Open Access Journal

Phytochemical Screening And Determination of Bioactive Constituents of Methanolic Leaf Extract of *Ziziphus jujuba* (Mill.)

Tanmay Patil* and Shahana Khan

Department of Botany, The Institute of Science Mumbai 400032

*Corresponding Author E-mail: tanmaypatil34@yahoo.co.in

Received: 5.03.2021 | Revised: 7.04.2021 | Accepted: 12.04.2021

ABSTRACT

Knowledge of the chemical constituents of plants is desirable for understanding the medicinal value and for its application in treatment of various diseases. The present study was carried out to determine the bioactive components of Ziziphus jujuba (Mill) leaves using Perkin-Elmer Gas Chromatography–Mass Spectrometry. The mass spectra of the compounds found in the extract was matched with the National Institute of Standards and Technology (NIST) library. GC-MS analysis of methanolic extract of Ziziphus jujuba leaves revealed the existence of Squalene (29.57), 9octadecenoic acid (z)/phenylmethyl ester (28.65), Isomenthol (27.64) and 2-hexadecen-1-ol, 3, 7, 11, 15-tetramethyl (14.14). This study will offer a platform for the production of herbal medicines for various ailments by using Ziziphus jujuba leaves.

Keywords: *Ziziphus Jujuba (Mill), Phytochemical screening, GC-MS analysis*

INTRODUCTION

Herbs and plants have been used for medical or therapeutic purpose long before recorded history. They have been the basis of almost all traditional medicine systems throughout the world for thousands of years and continue to provide mankind with new remedies in the form herbal medicines. In recent years the use of plants in the management and treatment of diseases has gained considerable importance. Plants and fruits are considered as one of the main sources of biologically active compounds. An estimate of the World Health Organization (WHO) states that around 85-90% of the world's population consumes traditional herbal medicines (Cheng et al., 2000).

Plant products have been part of phytomedicines since time immemorial. These can be derived from any part of the plant like bark, leaves, flowers, roots, fruits, seeds etc., i.e. any part of the plant may contain active components. Herbal medicines have become more popular in the treatment of many diseases due to popular belief that green medicine is safe, easily available and with fewer side effects.

Cite this article: Patil, T., & Khan, S. (2021). Phytochemical Screening and Determination of Bioactive Constituents of Methanolic Leaf Extract of *Ziziphus jujuba* (Mill.), *Ind. J. Pure App. Biosci.* 9(2), 34-40. doi: http://dx.doi.org/10.18782/2582-2845.8655

This article is published under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0.

Copyright © March-April, 2021; IJPAB

I/C PRINCIPAL
Prabhakar Patil Education Society's
Arts, Commerce & Science College
Veshvi - Alibag

ISSN: 0474-90
Vol-68-Special Issue No-25-20

Prabhakar Patil Education Society's • Arts, Commerce & Science College • Veshvi Alibag Raigad

Analysis of Interrelation Between Business and Environment

Mahesh Ravindra Bendre
Asst. Prof., Dept. of Commerce,
Prabhakar Patil Education Society's
Arts, Commerce & Science College
Veshvi-Alibag
Email – bendremahesh1612@gmail.com

Dr. Prem Bhagwan Acharya
Asst. Prof., in Commerce,
J.S.M. College
Alibag - Raigad

Email – kpremjsm@gmail.com

Abstract :-
Business and Environment are very important and closely related. Well-known concept environment considerable mean more, just a natural or natural elements.Environment concept is used in business widely. The factors surrounding business are good and bad and less than obvious. Therefore in recent decades, the environment has gain unique importance in modern business. The combination of these two factors can lead to success or failure of the business. The business environment is closely linked to the factors and conditions affecting the business. There are different types of factors found around the business, mainly these component are internal and external in nature. While these factors do not directly or indirectly affect the business. Workers, Consumers and Investors as well as various laws, customs and policies etc. also affect the business organization. Also the internal and the external environment of business also have good and bad effect on the business. Business organization have limited control over internal factors. Business organization have to make various decisions in their daily activities. It is very important for a businessman to be efficient in environmental factors, when deciding, how product to sale and where to sell it. Businessman need to closely monitor the external factors affecting the business are outside the control of the business organization. These factors vary according to different environmental policies in the country. For Example, Social environment, Cultural environment. The traditionalism and purchasing power of consumers may vary between India and the United States. That's why multinational companies like MacDonald have transformed the product in the way consumers consume goods in India.

Important Definitions by some scientist -

Copyright © 2019Authors

VICE PRINCIPAL
Prabhakar Patil Education Society's
Arts, Commerce & Science College
Veshvi , Alibag

Prabhakar Patil Education Society's Arts, Commerce & Science College Veshvi Alibag Raigad

IMPACT OF COVID-19 PANDEMIC ON THE INDIAN ECONOMY

Mahesh Ravindra Bendre
Prabhakar Patil Education Society's Arts, Commerce, Science College, Veshvi-Alibag
E-mail id: bendremahesh1612@gmail.com (M) 9922827693, 8446711075

Abstract:

In order to build a country's economy, it needs to have sufficient resources to strengthen its means of income. Once the economy is established, all the income factors in those countries have to be reconciled with the expenditure. It would be wrong to say that the country has only an abundance of money and that the economy is strong. However, the economy is boosted by the resources purchased using this money, like infrastructure, complementary tools for the service sector etc.Only when the cycle of income-generating resources is running smoothly is it possible to adjust the situation elsewhere in the country. The situation in the country is somewhat uncertain. Uncertainties like earthquakes and tsunamis cause huge damage to the country. But if the scale is globally dire, the means of earning an alternative income will be shut down. Currently the same situation has arisen in the year 2020. This situation has hardly hit the economy of an agrarian and developing country like India. The paper seeks to examine the factors on which the country's economy is based, the means of earning a living, and the impact it has had on human life. It also studies how the deadly corona virus, which has spread across India, is affecting the economy.In this research paper we tried to investigate the economic issues in India especially due toCovid – 19 stand fornovel coronavirus.

Keywords: Lockdown, Losses, Impact, pandemic, curfew

Introduction:

Corona viruses have been infected in 215 countries over the world. Born in the Chinese city of Wuhan, the virus has created a dangerous situation around the world.On December 31, 2019, the Wuhan city of China was informed the outbreak of the Novel Corona virus.On January 7, 2020, it was discovered that the virus had spread worldwide. Then on January 31, 2020, this virus entered in India.At the time, it was temporarily renamed 2019 – nCov. Many people in the country were affected by this giant and many of them came from abroad. The government had to take drastic steps to prevent the spread of the virus. After the virus spread to India, it became clear that the virus was spread through human contact.Moreover, the government had to take tough decisions like lockdown in the situation as there was no concrete treatment or medicine to eradicate the virus.The decision was taken to lay off work mainly on workers working in industries and businesses required to run the country's economy. The closure also put restrictions on taxes, and hence the government's main source of income get locked.Along with industry, there were personal crises for workers in the service sector.

India, which has an agrarian economy, used its income from agribusiness to take steps towards progress.However, due to the outbreak of this novel corona virus, a decision like a curfew was taken in the country. As a result, agricultural laborers were restricted from coming to work. However employees in the service sector, such as banks, had to work hard to exchange money. Due to this pandemic, huge losses were incurred in various sectors.

Objectives of the study:

- To introduce impact of other countries to India due to covid-19.
- To study the impact of various income gaining sector.
- To study the impact of pandemic on human life cycle.

I/C PRINCIPAL
Prabhakar Patil Education Society's
Arts, Commerce & Science College
Veshvi - Alibag

ISSUE- webinar special IMPACT- SJIF-6.556, IIFS-4.125, ISSN-2454-6283

रमणिका गुप्ता जी ने अपनी आत्मकथा 'हादसे' में जमीदारी पद्धति का वर्णन किया है की किस प्रकार जमीदार औरतों को अपने हवस का शिकार बनाते है । पुरुष का दोष होते हुए भी औरत खुद को कोसती थी । इस प्रकार स्त्री और पुरुष में किस प्रकार भेद किया जाता है यह दर्शाया गया है । यह भी नारी विमर्श का मुद्दा रहा है ।

'दोहर अभिशाप' की कौसत्या पढ़ी–लिखी होने के बावजूद भी पति के अत्याचार सहती है । पति देवेन्द्र कुमार के अत्याचारों से तंग आकर पति के खिलाफ अदालत में चली जाती है और अपनी देखभाल के लिए महीने की पैसे की मांग भी करती है ।

सारे महिलाएँ उच्च शिक्षित है । सारी घर–गृहस्ति चलाने के लिए कम पर जाति है । पूरी शक्ति इसी में लगनी पड़ती है । पति का सहयोग मिलता तो शायद वह और ऊँचाइयों को छूती । अत: महिला आत्मकथाकारों की आत्मकथा में नारी पर किये जानेवाले अन्याय–अत्याचार,उनका शोषण, अवहेलना, लिंगभेद, बेटियों और स्त्रियों की स्थिति आदि समस्याओं को उठाया गया है । इन आत्मकथाओं के माध्यम से महिलाओं ने समाज को नई दिशा देखाने का और शिक्षा लेकर आत्मनिर्भर बनने का सन्देश भी मिलता है ।

संदर्भ

1. बूंद बावड़ी,पद्मा सचदेव पृ.क्र. 274
2. और और औरत, कृष्णा अग्निहोत्री,पृ.क्र.21

46. इक्कीसवी सदी मे साहित्य का बदलता स्वरूप

–प्रा. पल्लवी भुपेंद्र पाटील
हिन्दी विभाग, पी.एन.पी.कॉलेज वेश्वी–अलिबाग

साहित्य वस्तुत: भाषा का विधान है और कुछ नहीं। भाषा एक ओर हमारे दैनिक जिवन मे संप्रेषण का माध्यम बनती है तो दुसरी ओर सृजनात्मक उपादान बनते हुए वह अतीत से संचित ज्ञान को मानव जीवन के भविष्य के लिए संरक्षित भी करता है। इस तरह वह बहुविध भूमिका का संधान करती है। साहित्य अतीत के साथ वर्तमान को जोडते हुए भविष्य की ओर मार्ग करता हैं।

21वीं सदी साहित्य का विकासोन्मुख है। इस दौर में नये–नये परिवर्तन आए है। इसलिए हमें यह नहीं भूलना चाहिए कि मानव इतिहास में जो भी विकास हुआ है वो साहित्य के क्षेत्र में हुआ है। भाषागत अध्ययन, अध्यापन और विश्लेषण के लिए तकनिकी का उपयोग सरलता से किया जा सकता है। साहित्य अर्थात सबका हित। साहित्य और समाज एक ही सिक्के के दो पहलू होते है। एक के बिना दूसरे के अस्तित्व की परिकल्पना कोई अर्थ ही नहीं रह जाता है।

प्रस्तुत शोध पत्र के माध्यम से इक्कीसवी सदी के साहित्य की पडताल करने का प्रयास किया गया है। हम जानते है कि साहित्य समाज का दर्पन होता है। इसलिए समाज की यथार्थ तस्वीर कृतियों में अंकित करना साहित्य का मूल उद्देश्य होता है। वर्तमान दौर में जिवनमुल्यो तथा सामाजिक एवं वैयक्तिक प्रतिमानों मे आए बदलाव के कारण साहित्यकार को जिन चुनौतियों से होकर गुजरना पडता है,उनपर एक आम साहित्यप्रेमी की नजर से इस आलेख मे मंथन करने का प्रयास किया गया है –

आज साहित्य के सामने सबसे बडा संकट सृजन का ही है। कभी समय था कि, तुलसी जैसे लोग रामचरितमानस जैसे वृहद ग्रंथ की रचना का उद्देश 'स्वांत:सुखाय तुलसी रघुनाथ गाथा' बताते थे। पंत जैसे रचना धर्मी ने कहा कि "वियोगी होगा पहला कवि,आह से उपजा होगा पहला गान/उमडकर आँखों से चुपचाप बही होगी कविता अनजान" लेकिन आज घनीभूत पीडा जो स्वत: सृजन का रूप ले ले वह कहाँ है? संवेदनाओं का संसार

VC PRINCIPAL
Prabhakar Patil Education Society's
Arts, Commerce & Science College
Veshvi - Alibag

'Journal of Research & Development'
Multidisciplinary International Level Referred and Peer Reviewed Journal, Impact Factor 5.13, ISSN 2230-9578, February 20..
Special Issue11, Volume-5 "Physical and Human Dimensions of Environment, Climate Change and Sustainable Development"

Prabhakar Patil Education Society's Arts, Commerce & Science College, Veshvi, Alibag, Raigad

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे महिला सक्षमीकरण

प्रा.मिलिंद मंकटी भावले
पी एन पी महाविद्यालय अलिबाग, जि.रायगड. ,

प्रस्तावना:-

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांनी भारतीय महिलांसाठी अनेक महत्वाचे कार्य केलेले आहेत ते भारतीय राज्यघटनेचे शिल्पकार म्हणून ओळखले जातात त्याच प्रमाणे ते स्त्रियांचे कैवारी सुद्धा होते असे म्हटले तर वावगे ठरणार नाही. महिलांची परिस्थिती हे गुलामासारखी होती कारण परंपरेने आलेल्या धर्मग्रंथानुसार महिलांना तसे वागावे लागत होते. स्त्रियांची गुलामगिरीतून मुक्तता करायची असेल तर धर्मग्रंथ व वाईट रूढी परंपरा यांना मुगारून दिल्याशिवाय कोणत्याही भारतीय महिलांचा विकास होणार नाही असे बाबासाहेब आंबेडकर यांचे ठाम मत होते. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी भारतीय महिलांच्या सबलीकरणासाठी दोन शस्त्रे वापरली ते म्हणजे कायद्याचे व चळवळीचे. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी स्त्रियांच्या गुलामगिरीचा अंत करण्यासाठी आवश्यक असलेले तत्वज्ञान या चळवळीला दिले आणि त्यामुळे कित्येक वर्षांपासून गुलामगिरी मध्ये असलेल्या महिलांची मुक्तता झाली.

गृहितके:-

१. भारतीय समाजातील स्त्रियांवर बंधने होती .

२. समाजातील महिलांची परिस्थिती ही सुधारली पाहिजे असे बाबासाहेब आंबेडकरांना वाटत होते.

३. स्त्रियांना समानता देण्यासाठी बाबासाहेब आंबेडकरांनी महत्वाचे प्रयत्न केले.

४. बाबासाहेबांच्या कार्यामुळे भारतीय महिला सक्षम बनल्या.

५. तत्कालीन कालखंडातील भारतीय महिलांना फक्त चूल आणि मूल एवढेच काम होते.

उद्दिष्टे:-

१. महिला सक्षमीकरण यावर बाबासाहेब आंबेडकरांच्या विचारांचा अभ्यास करणे .

२. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या परिवर्तनवादी विचारांचा अभ्यास करणे.

३. स्त्रियांच्या सुधारणा करत असताना बाबासाहेब आंबेडकरांना आलेल्या अडचणींचा अभ्यास करणे.

४. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांनी केलेल्या महिलांच्या सुधारणांचा चिकित्सक अभ्यास करणे.

५. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांनी भारतीय महिलांना कायद्या मधून दिलेल्या अधिकारांचा अभ्यास करणे.

भारतीय समाजातील स्त्रियांचा दर्जा :-

भारतीय समाजव्यवस्थेत स्त्रियांच्या शोषणाचे जेवढ्या पद्धतशीरपणे यंत्रणा उभी करण्यात आली व विकसित करण्यात आली तेवढी जगाच्या इतर कोणत्याही देशात व समाजात आढळणार नाही. भारतीय स्त्रीला गुलाम ठरवून तिला कायम दुय्यम आणि गुलामीची जागा देण्यात आले होती. कोणतेही अधिकार महिलांना तत्कालीन कालखंडामध्ये धर्माने दिलेले नव्हते या सर्व गोष्टींमुळे बाबासाहेब आंबेडकरांना महिलांना सर्व अधिकार मिळावे असे वाटत होते. तत्कालीन कालखंडातील समाजव्यवस्था आणि धर्म व्यवस्थेचा विचार करत असताना डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांना महिलांच्या सुधारणा करण्याची गरज वाटली. महिलांच्या सुधारणा झाल्याशिवाय देश सुधारणार नाही असे बाबासाहेब आंबेडकर सांगत असत. त्यामुळे बाबासाहेब आंबेडकरांनी महिलांना कायद्याच्या स्वरुपात अधिकार दिले कारण या शिवाय देशातील कोणत्याही महिलांचा विकास होणार नाही असे बाबासाहेब आंबेडकरांचे ठाम मत होते. तत्कालीन कालखंडामध्ये भारतीय समाज हा मनुस्मृती वर आधारित चालत होता त्यामुळे भारतातील कोणत्याही महिलाना कसलाही अधिकार नव्हता. भारतीय महिलांना सर्वप्रथम शिक्षणाचा अधिकार देणाऱ्या महात्मा फुले यांना डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर आपले गुरु मानत असत, आणि त्याच महात्मा फुले यांचे स्वप्न बाबासाहेब आंबेडकरांनी भारतीय राज्यघटनेमध्ये महिलांना अधिकार देऊन पूर्ण केले.

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचे स्त्रियांच्या अधिकारांविषयी विचार :-

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर हे स्त्री पुरुष समानतेच्या विचाराचे होते. पुरुषांनी काहीही केले तरी चालते परंतु महिलांवर मात्र बंधने का घातले जातात असे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर म्हणत असत. भारतीय स्त्रियांना सुद्धा सक्षम बनवले पाहिजे कारण त्याशिवाय भारताचा कोणताही विकास होणार नाही असे बाबासाहेब आंबेडकर यांनी नमूद केलेले आहे बाबासाहेब आंबेडकरांना सर्व महिला ह्या पुरुषाप्रमाणे समान आहेत असे वाटत होते स्त्री-पुरुषांना समान हक्क व दर्जा

I/C PRINCIPAL
Prabhakar Patil Education Society's
Arts, Commerce & Science College
Veshvi - Alibag

Journal of Research & Development: A Multidisciplinary International Level Referred and Peer Reviewed [illegible]
Impact Factor [illegible] ISSN [illegible] Volume 17 Issue 14
Mahatma Phule, Rajarshi Shahu Maharaj and Dr. B. R. Ambedkar : Thoughts and works

महात्मा फुले आणि डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे स्त्री सुधारणाविषयक कार्य

प्रा. मिलिंद शंकर घाडगे
प्रभाकर पाटील एज्युकेशन सोसायटी कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, वेश्वी,
ता. अलिबाग, जि. रायगड.
milind ghadge28@gmail.com

प्रस्तावना –

भारतामध्ये स्त्री उद्धाराच्या चळवळीची सुरुवात प्राचीन काळात गौतम बुद्धानी केली. आधुनिक काळात म्हणजे १८ व्या शतकात युरोपातील प्रबोधनाचे वारे भारतात वाहू लागले. या प्रबोधनात अनेक समाजसुधारकांनी समाजसुधारणेच्या कार्यात वाहून घेतले. राजा राम मोहन रॉय यांनी समाजसुधारणेची सुरुवात केली असली, तरी या बाबतीत महात्मा फुलेंचे नाव अग्रक्रमाने घ्यावे लागते. केशवचंद्र सेन, महर्षी कर्वे, पंडिता रमाबाई, सावित्रीबाई फुले अशा अनेक नावांची चर्चा करावी लागते, परंतु स्त्री सुधारणेच्या बाबतीत महात्मा फुलेंचा वारसा खऱ्या अर्थाने पुढे चालविण्याचे कार्य डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी केले.

शोधनिबंधाची उद्दिष्टे –

१) महात्मा फुले यांच्या स्त्री विषयक सुधारणांचे मूल्यमापन करणे.
२) महात्मा फुलेंचे स्त्री शिक्षणविषयक कार्य समजून घेणे.
३) डॉ. बाबासाहेबांनी स्त्री सुधारणेसाठी केलेले कार्य अभ्यासणे.

शोधनिबंधाची गृहीतके –

१) वर्णव्यवस्थेतून व जातीव्यवस्थेतून अनेक प्रकारच्या सामाजिक समस्या निर्माण झाल्या होत्या.
२) महात्मा फुलेंनी ब्राह्मणी संस्कृतीला सत्यशोधक चळवळीच्या माध्यमातून पर्यायी संस्कृती उभी केली.
३) महात्मा फुले यांना गुरुस्थानी मानलेल्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी स्त्री शिक्षणावर भर दिला.
४) हिंदू कोड बिलामुळे स्त्रियांना समान अधिकार प्राप्त झाला.

विश्लेषण –

महात्मा फुलेंचा स्त्री- पुरुष विषमतेला नकार –

धर्मग्रंथे, पुराणे यांच्याद्वारा संस्कृती व्यवहाराची उभारणी करून जातीसंस्था व पुरुष प्रधानता यांचे पोषण ब्राह्मण धर्माने केले. महात्मा फुले यांनी या ग्रंथ आणि पुराणांनाच हल्ल्याचे लक्ष बनवले. ब्राह्मणी वर्चस्व, जातीसंस्था आणि स्त्रियांवरचा अन्याय समाजात दृढ करण्यासाठी अनेक प्रकारचे लेख ब्राह्मणांनी धर्म ग्रंथात लिहिले असे त्यांचे विवेचन आहे.

१) बाह्मणी पुरुषांनी आपल्या जातीच्या स्वार्थासाठी बनावट, मतलबी धर्मपुस्तकात स्त्रियांविषयी असे आपमतलबी लेख करून ठेवल्यामुळे स्त्रियांना अन्यायाने वागविले जाते.
२) अशी महात्मा फुलेंची धारणा आहे. स्त्रीयांसाठी शय्या, आसन, अलंकार, काम, क्रोध, कुटीलता, द्रोहभाव व दुराचरण या गोष्टी मनुने सांगितल्या.
३) 'स्त्री स्वभाव' व 'स्त्री चरित्र' या रचीतांमधून ब्राह्मणी व्यवस्थेने पुरुषांच्या तुलनेत स्त्रियांना दुर्गुणी व व्यभिचारी ठरवले आहे. याविरोधात महात्मा फुले यांनी स्त्रियांची बाजू घेतली. पुरुषसत्ताक ब्राह्मणी धर्माने पुरुषांच्या सद्गुणी प्रतिमेचा जो भ्रम उभा केला होता तो दूर केला आणि पुरुषांच्या स्वभावातील दोषच चव्हाट्यावर मांडले. स्त्रियांपेक्षा पुरुषच अधिक पक्षपाती, दगेबाज, ठक, साहसी, क्रूर व निरव नवीन जास्ती भयंकर, घातकी दुष्ट कर्मे आचरणारे आहेत असे सांगून त्या तुलनेत त्यांनी स्त्रियांची मुळतः प्रेमळ, सदाचारी, विश्वस्त अशी सद्गुणी प्रतिमा उभी केली.

महात्मा फुले यांचे स्त्री- शिक्षणविषयक कार्य–

स्त्रियांना गुलामगिरीतून मुक्त करायचे असेल तर तिला आजपर्यंत बंद केलेले शिक्षणाचे दरवाजे उघडले गेले पाहिजेत असे महात्मा फुलेंनी ओळखले त्यामुळे त्यांनी मुलींची पहिली शाळा पुणे येथे इ.स. १८४८ साली सुरू केली

I/C PRINCIPAL
Prabhakar Patil Education Society's
Arts, Commerce & Science College
Veshvi - Alibag

B.Aadhar' International Peer-Reviewed Indexed Research Journal
Impact Factor -(SJIF) -7.675, Issue NO, 318 (CCCXVIII) A
ISSN : 2278-9308 September, 2021

भारतीय महिलांचे उद्धारक डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

प्रा.मिलिंद व्यंकटी घाडगे
पी एन पी महाविद्यालय अलिबाग, जि.रायगड.
मो.९१३०१४९४८६ ,milind.ghadge28@gmail.com

प्रस्तावना:-

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांनी भारतीय महिलांसाठी अनेक महत्वाचे कार्य केलेले आहेत ते भारतीय राज्यघटनेचे जसे शिल्पकार म्हणून ओळखले जातात त्याच प्रमाणे ते स्त्रियांचे कैवारी सुद्धा होते असे म्हटले तर वावगे ठरणार नाही. महिलांची परिस्थिती हे गुलामांसारखी होती कारण परंपरेने आलेल्या धर्मग्रथानुसार महिलांना तसे वागावे लागत होते.

स्त्रियांची गुलामगिरीतून मुक्तता करायची असेल तर धर्मग्रंथ व वाईट रूढी परंपरा यांना झुगारून दिल्याशिवाय कोणत्याही भारतीय महिलांचा विकास होणार नाही असे बाबासाहेब आंबेडकर यांचे ठाम मत होते. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी भारतीय महिलांच्या सबलीकरणासाठी दोन शस्त्रे वापरली ते म्हणजे कायद्याचे व चळवळीचे. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी स्त्रियांच्या गुलामगिरीचा अंत करण्यासाठी आवश्यक असलेले तत्त्वज्ञान या चळवळीला दिले आणि त्यामुळे कित्येक वर्षापासून गुलामगिरी मध्ये असलेल्या महिलांची मुक्तता झाली.

गृहितके:-

1. भारतीय समाजातील स्त्रियांवर बंधने होती.
2. समाजातील महिलांची परिस्थिती ही सुधारली पाहिजे असे बाबासाहेब आंबेडकरांना वाटत होते.
3. स्त्रियांना समानता देण्यासाठी बाबासाहेब आंबेडकरांनी महत्त्वाचे प्रयत्न केले.
4. बाबासाहेबांच्या कार्यामुळे भारतीय महिला सक्षम बनल्या.
5. तत्कालीन कालखंडातील भारतीय महिलांना फक्त चूल आणि मूल एवढेच काम होते.

उद्दिष्टे:-

1. महिला सक्षमीकरण यावर बाबासाहेब आंबेडकरांच्या विचारांचा अभ्यास करणे.
2. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या परिवर्तनवादी विचारांचा अभ्यास करणे.
3. स्त्रियांच्या सुधारणा करत असताना बाबासाहेब आंबेडकरांना आलेल्या अडचणींचा अभ्यास करणे.
4. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांनी केलेल्या महिलांच्या सुधारणांचा चिकित्सक अभ्यास करणे.
5. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांनी भारतीय महिलांना कायद्या मधून दिलेल्या अधिकारांचा अभ्यास करणे.

भारतीय समाजातील स्त्रियांचा दर्जा :-

भारतीय समाजव्यवस्थेत स्त्रियांच्या शोषणाचे जेवढ्या पद्धतशीरपणे यंत्रणा उभी करण्यात आली व विकसित करण्यात आली तेवढी जगाच्या इतर कोणत्याही देशात व समाजात आढळणार नाही. भारतीय स्त्रीला गुलाम ठरवून तिला कायम दुय्यम आणि गुलामीची जागा देण्यात आले होती. कोणतेही अधिकार महिलांना तत्कालीन कालखंडामध्ये धर्माने दिलेले नव्हते या सर्व गोष्टींमुळे बाबासाहेब आंबेडकरांना महिलांना सर्व अधिकार मिळावे असे वाटत होते.

जागतिकीकरण आणि आगरी कविता

प्रा. नम्रता नितीन पाटील

(संशोधक विद्यार्थी-मराठी विभाग मुंबई विद्यापीठ)

पी.एन.पी. महाविद्यालय, वेश्वी-अलिबाग, रायगड

गोषवारा -

१९९० साली आंतरराष्ट्रीय दबावामुळे जागतिक सत्ता स्पर्धेत टिकून राहण्यासाठी भारताने नवे आर्थिक धोरण स्वीकारले त्यातूनच पुढे खाजगीकरण, उदारीकरण, व जागतिकीकरण म्हणजेच खाउजा या संकल्पना मूळ धरू लागल्या. या खाउजा धोरणाचा पुरस्कार भारताने केल्याने शहरांप्रमाणेच ग्रामीण व्यवस्थाही जागतिकीकरणाच्या प्रभावाखाली आली. त्यामुळे पारंपरिक मूल्यांचा ऱ्हास होऊन खेड्यातील लोकजीवनात आमूलाग्र बदल झाला. जागतिकीकरणोत्तर काळाने उभ्या केलेल्या अतीअर्थकेंद्री आणि द्वंद्वात्मक मानसिकतेचा परिणाम ग्राम संस्कृतीवर झाला. त्यातून मोडकळीस आलेली कृषी संस्कृती व कृषी व्यवस्था नवीनच संकटांनी अधिकच ग्रासली. देशी विदेशी बहुराष्ट्रीय कंपन्यांनी काबीज केलेल्या शेतकऱ्यांच्या जमिनी त्यातून भूमिहीन झालेला अल्पभूधारक शेतकरी, धनधांडगे, सावकार, यांच्याकडून शेतकरी वर्गावर जाणीवपूर्वक झालेले शोषण परिणामी आगरी समाजही या झंझावातात अंतर्बाह्य ढवळून निघाला. या जागतिकीकरणामुळे आगरी ग्राम संस्कृतीवरही आक्रमण झाले.

आगरी बोली बोलणारा आगरी समाज फार मोठा असून. या समाजाची मूळ वस्ती ठाणे, मुंबई, रायगड व नाशिक या भागात मोठ्या प्रमाणात होती. आजही ती आहे. ठाणे आणि रायगड जिल्ह्यात खाडी नदीकाठी आणि भातखाचरांच्या ठिकाणी हा समाज बहुसंख्येने आहे. आगरी बोली ही प्राकृत कालीन मराठी आहे . आगर बोली ही प्राकृत बोलीतीलच एक बोली आहे. तिच्यात यादवकालीन बोलीतील ज्ञानेश्वरी, विवेकसिंधु, लीळाचरित्र वैगरे ग्रंथांतील शब्दांबरोबरच संस्कृत मधील शब्दांची अनेक अपभ्रंश रूपे दिसून येतात. या आगरी बोलीत विपुल असा मौखिक लोकसाहित्य भांडार आजही उपलब्ध आहे. या बरोबरच जागतिकीकरणामुळे सर्व बदललेल्या समाज वास्तवाचा वेग आगरी साहित्यिकांनीही आगरी बोलीतून घेतलेला दिसतो. प्रस्तुत शोधनिबंधातून जागतिकीकरणाच्या धोरणामुळे बदललेली आगरी कृषी संस्कृती, त्याचे झालेले आर्थिक शोषण, बदललेली आगरी मूल्य संस्कृती आणि जागतिकीकरणाच्या प्रभावाने बदललेले वर्तन व्यवहार आगरी कवितेतून मांडण्याचा प्रयत्न केला आहे.

प्रस्तावना-

जागतिकीकरण ही एक प्रक्रिया असून याद्वारे सर्वजण एकत्रित आले टीव्ही सॅटेलाइट इंटरनेट ई-मेल शिक्षण गव्हर्नन्स इत्यादी नवनव्या संकल्पना उदयास येत असून आंतरराष्ट्रीय शासन व्यवस्था विकसित होत आहे यावरोबरच प्रथा-परंपरा पोशाख राहणीमान संगीत कला चित्रपट इत्यादी मध्ये मोठ्या प्रमाणात आमूलाग्र बदल होत आहे खाजगीकरण आर्थिक उदारीकरण व जागतिकीकरण या खाउजा धोरणाचा पुरस्कार भारताने केल्याने

ISBN 978-81-940661-1-8

J. S. M. College, Alibag-Raigad (M.S.) 402 201

I/C PRINCIPAL
Prabhakar Patil Education Society's
Arts, Commerce & Science College
Veshvi - Alibag

52. हिंदी संत साहित्य में राष्ट्रीय एकता एवं साम्प्रदायिक सद्भाव

प्रा. सौ. पल्लवी भुपेंद्र पाटील
हिंदी विभाग, पी.एन.पी कॉलेज वेश्वी, अलिबाग

''आधुनिक युग में विज्ञान का बहुत अधिक प्रचार और प्रसार हो चुका है। मानव चांद पर पहुँच गया है और अन्य ग्रहों पर पहुँचने का प्रयास कर रहा है। प्रगतीवादियों के साहित्य ने तो ईश्वर के अस्तित्व को ही नकार दिया है।'' ऐसे समय में मध्यमकालीन चर्चा, ईश्वर भक्ति की चर्चा भला किसे अच्छी लगेगी। कौन पढेगा इनके साहित्य को? लेकिन वे लोग भूल जाते है। भारतीय सन्त साहित्य केवल जीव, जगत्, ब्रम्ह, माया तक ही सिमट कर नहीं रहा है, अपितु वे साढे पाँच सौ वर्ष पहले आज के समय मे काम आने वाली बातें भी कहता रहा है।

भारतीय सन्त साहित्य वर्तमान समय मे अधिक उपयोगी एवं प्रासंगिक है। इसका कारण यह है कि भारतीय परम्परा मे महान संतों का आविर्भाव एक स्थायी महत्व रखता है। सन्त साहित्य का महत्व सिर्फ आध्यात्मिक ज्ञान की उपलब्धि तक ही सीमित नही है, प्रत्युत उसके प्रकाष में भौतिक जीवन मे 'षुध्द आचरण, सामाजिक सन्तुलन, भावात्मक नियंत्रण, राष्ट्रीय एकता, साम्प्रदायिक सद्भावना आदि के लिए भी अद्भुत प्रेरक षक्ति निहित है। इसकी पृष्ठभूमी अध्यात्मिक दर्षन पर आधारित है।

सभी भारतीय संतों ने एक स्वर में धर्म, सत्य, अहिंसा, अस्तेय, संतोष तथा दया पर अत्यधिक जोर दिया है। कबीर में धर्मापासना की उन समस्त पद्धतियों का विरोध है जो आदमी को आदमी से दूर रखती हो, जो धर्म और जाति के नाम पर एक–दुसरे को बाँटती हो और घृणा करना सिखाती हो। कबीर के यहाँ ब्राम्हण, मूर्तिपूजा, वेद, पुराण, जाति–पाँति आदि का विरोध सबल रूप में है। आगे चलकर कई संतों ने इस बात को स्वीकारा और उसका विरोध भी किया है। भारतीय सन्त मत का मानवीय रूप यह है कि यह मनुष्य से बड़ा किसी धर्म को नही मानता। इसलिए कबीर 'नाम कबीरा जाति जुलाहा' तो कहते हैं लेकिन अपना धर्म मुसलमान होने को कहीं प्रचारित नही करते बल्कि कहते है ''ना हिदू ना मुसलमान'' । वे यह कहकर अपने मानव धर्म की स्थापना करते है जो इन सब धर्मो से उपर है। वर्णव्यवस्था को महत्व देने वाले ब्राम्हणवाद को चुनौती देने के लिए कबीर का मार्ग प्रषस्त था । फलतः कबीर ने अपने साहित्य में ब्राम्हणत्व का गर्व करने वाले ब्राम्हणों को खुली चुनौती दी तथा उन्हें खरी खोटी सुनाने में भी नहीं हिचकिचाए । उन्होंने कहा है –

''जो ब्राम्हण ब्राम्हणी जाया ।
ते आन बाट काहे नहीं आया ।''

कबीर साहित्य की प्रासंगिकता षीर्षक निबन्ध डॉ. 'षुकदेव सिंह लिखते है – '' हिन्दू मुस्लिम साम्प्रदायिकता के खिलाफ आवाज उठाने वाले पहले सन्त, विचारक और कवि कबीर ही है। रूढ धार्मिक षास्त्रों, पूजा–उपासना सम्बन्धी जड़ताओं। मंदिर, मस्जिद विषयक अंधआस्थाओं जाति–वर्ण सम्बन्धी फर्को और तमाम तरह के भारतीय जीवन के अन्तर्विरोधों को उन्होंने निर्ममता के साथ अस्वीकार कर दिया था ।''

सन्त साहित्य द्वारा देष, समाज और व्यक्ति की भलाई प्रत्यक्ष या अप्रत्यक्ष रूप से अवष्य होती है। इनके उपदेष प्रेरणादायक होते है और मार्गदर्षक का भी काम करते है। सन्त साहित्य के अन्तर्गत सूरदास, तुलसीदास, जायसी और कबीर है। इनके अतिरिक्त नानक, दादू, मीरा सुन्दरदास, रैदास, मलूकदास, पलटूसाहब, भीखा साहब, दया साहब, सहजोबाई आदि की रचनाएँ आ

I/C PRINCIPAL
Prabhakar Patil Education Society's
Arts, Commerce & Science College
Veshvi - Alibag

E-Banking : "Transformation from Traditional look to Digitalization"

(A study on Impact and Safety especially in rural area.)

Mahesh Ravindra Bendre

Bendremahesh1612@gmail.com

(Asst. Prof. Dept. Of commerce, Prabhakar Patil Education Society's

Arts, Commerce & Science College Veshvi-Alibag)

Prabhakar Patil Education Society's Arts, Commerce & Science College Veshvi Alibag Raigad

Abstract :-

Technology has been rapidly evolving over the past several decades. The whole world is getting closer to the power of information technology. Information technology is becoming an essential element in our daily life. In this research study, the researcher has tried to find how E-Banking has occupied the place in the country, and which problems are coming at the time of spreading e-banking, and what will be done to overcome the problems arises in. In India, the trend of cashless transactions is on the rise. Alternatively, there is a huge savings in time and cost. However in rural areas, many problems such as regular electricity, regular internet facilities, illiteracy, are still facing while promoting and disseminating technology. Despite many efforts by the government for rural development, these issues are causing many problems for rapid transmission. In this research paper, an attempt has been made to study the problems and solutions to the spread of e-banking in rural areas.

Keywords :-*Cashless transaction, illiteracy, Juice jacking, awareness, ATM, Debit card, rural development*

Introduction :-

Information technology has made drastic changes in human life. The use of the Internet, Web, Email, Computer etc presented in the trade also. Various innovative techniques are used in recent times for the recent period, with many entrepreneur, professionals and run properly. In the early days, banks used to spend a lot of time and effort in conducting financial transactions. However, in view of technological advances, in recent times and the quality and development of international banks, there are huge changes in the banking sector. The modern age is the information technology, so even the bank will not be deprived of it. Modern technology is widely used in their everyday transactions. This has been changed in the banking laws and the banking transactions place automated. And from that came the concept of e-banking.

Concept :-

Among the many tools in the concept of e-banking, internet is one of the most important tools. E-banking is also known as Internet banking. Government's e-governance is closely linked to the policy and Internet-based innovation in the bank. Today, we receive hundreds of news stories on the Internet in a second. Similarly, the concept of banking emerged as a means to stimulate financial transactions in the bank. In the last decade, the concept has become so prevalent that the number of financial transactions using online banking has gone up by more than 70 %, without having to go to the bank to conduct a real transaction. Online banking has led to the development of core banking system. The development of e-banking is mainly seen in the banking sector, to save the customers time and effort of the bank. Currently, banks are offering Internet banking software at the personal and corporate level. It provides a number of services to account holders, such as checking account balances, obtaining statements, checking recent financial transactions, and transferring funds from one account to another and so on. Non-financial activities can also be done through the Internet. There are tasks like downloading financial transaction details, getting paid check photos, downloading mobile banking and application forms in a particular period, and those tasks can be easily accessed through internet banking.

VC PRINCIPAL
Prabhakar Patil Education Society's
Arts, Commerce & Science College
Veshvi - Alibag

'RESEARCH JOURNEY' International Multidisciplinary E- Research Journal
Impact Factor : (SJIF) – 6.625
Special Issue 207 (A) : Role of Commerce, Management & Technology in Modern World
ISSN : 2348-7143
Nov. 2019

Analysis of Government Plans and Schemes for Entrepreneurship Development

Prof. Mahesh Ravindra Bendre
P.N.P. College
Veshvi-Alibag

Dr. Yogesh Vasant Patil
Research Scholar Guide

Abstract

The role of every component in economic development of the country is also very important. The development of each country depends on the economic empowerment of that country. From the rural areas to the domestic level the economiccontribution of a small component is important. The contribution of the industry and entrepreneurship is worth it. Various industries, small and large, are being run by entrepreneurs. It is creating various employment opportunities. Alternatively, people's living conditions are improving and the economic situation is increasing at the domestic level. Therefore, entrepreneurs is carried out through these entrepreneurs in economic development of the country.

Keywords: Entrepreneurship, Government Scheme, Innovation, Industrialization,Opportunities.

Concept of Entrepreneurship

Individuals or entities embracing the concept of entrepreneurship are the words that assume the profits and the uncertainties or risks of the business that you are starting up.

American psychologist MacliLand has shown that the speed of industrialization of a county depend not on the use of natural resources, the management skills and the use of capital, but on the motivation and entrepreneurship of the people of that country. Finally, entrepreneurship can accelerate industrialization by making adequate use of the available tools material in the country.Therefore entrepreneurs are known as the pillars of industrialization. Since J.R. Tata was born in India, we are developing industrially today. The country's identity is known by politicians as well as be entrepreneurs. The same situation is seen in other countries, where the United State of America stands before the name Rockfeller.

It creates a strong desire for new business in the mind of interested people. That is, this quality of entrepreneurial innovation proves that any entrepreneur has the ability to do something new.

The Raigad District consist of 15 talukas. Efficient infrastructure tools, continuous financing, smooth fulfillment of the working capital, according government plans, which is leading to the creation of new entrepreneurs in the district. According to the economic survey of 2015, many entrepreneurs who have been employed in urban areas are migrating to Raigad district to do business, due to the availability of various facilities for them. By following their ideologies new entrepreneurs are being created with accurate forecasts of future results. The entrepreneur should be coordinated with the labor union, capital in the process of production, land etc. and it is gaining the knowledge of organization and coordination by attending the workshops organized by the government. From this, it is adding to the skills of how to cope with future uncertainty crises by choosing the right tools that are available and available for production.

Developing entrepreneurship is not the art of writing something on paper, but rather the art of making something new. accordingly, you need to be well managed from the point of view of coordinating the available components.

Objectives of the Study

1. To know the concept of Entrepreneurship.
2. To understand/know various schemes available for Entrepreneurship.

Research Methodology

The study is based on secondary data gathered from books, journals, government publication, government websites, scheme related prospectus by District Industry Center

Need for the Study

The entrepreneurship development program in India has an indispensable task in rural development of the country. The major drawback of the rural entrepreneurship is that, it is not being ideology about various possible key points for successful entrepreneurship. Where the entrepreneurship development takes place, population is mostly illiterate and uneducated. So education drawback is one of the major challenges for slow growth of entrepreneur

I/C PRINCIPAL
Prabhakar Patil Education Society's
Arts, Commerce & Science College
Veshvi - Alibag

AR12-00029

We, the Chancellor,
the Vice Chancellor and
the Members of the Management Council
and the Academic Council of the
University of Pune certify that

Pote Omkar Vinayak
Mother's Name Vidya

having been examined and found duly
qualified for the degree of

Doctor of Philosophy
(Marathi)

The said degree has been conferred on him.
In testimony whereof is set
the seal of the said University.

University Of Pune

(Formerly
University of Poona)

पुणे विद्यापीठ

आम्ही, पुणे विद्यापीठाचे कुलपति,
कुलगुरु आणि
व्यवस्थापन परिषद
व विद्या परिषद सदस्य,
प्रमाणित करितो की,

पोटे ओंकार विनायक
आईचे नाव : विद्या

विद्यावाचस्पति
(मराठी)

पदवीस पात्र झाल्याबद्दल त्यांना
ही पदवी प्रदान करण्यात येत आहे.
याची साक्ष म्हणून विद्यापीठाची अधिकृत मुद्रा
येथे अंकित करण्यात येत आहे.

9th February 2013

AR12-00029

Vice Chancellor

कुलगुरु

बापुसाहेब नेने फाऊंडेशन

बापुसाहेब नेने फाऊंडेशन

सन्मानपत्र

डॉ. ओमकार विनायक पोटे

शिक्षण :- एम. ए.(मराठी), साहित्यभूषण, पी. एच. डी.

आपला जन्म दि. १९ मार्च १९८१ रोजी रायगड जिल्ह्यातील पेण या शहरात झाला. पेण हे गाव गणपती मूर्ती घडवण्याचे माहेरघर तसेच शिक्षणासाठी देखील फार पूर्वीपासूनच ओळखले जाते. आपणही आपल्या आयुष्यात असे पी. एच. डी. पर्यंतचे शिक्षण घेत एक उत्तुंग शिखर गाठले आहेत.

आज आपण पी. एन. पी. कॉलेज, वेश्वी, अलिबाग येथे प्रभारी प्राचार्य या पदावर कार्यरत आहात याचा आम्हांला सार्थ अभिमान आहे.

आपण आपल्या जीवनात विविध अशा राज्यस्तरीय आणि जिल्हास्तरीय निबंध , कथालेखन ई. स्पर्धांमध्ये उत्तुंग असे यश संपादन केले आहात. आपली महाविद्यालयातील विविध अशा समित्यांवर नेमणूक झालेली आहे आणि या सर्व समित्यांवर आपण विशेष कामगिरी करून सर्वांचे लक्ष वेधून घेतलेत.

आपल्या या शैक्षणिक क्षेत्रातील भरीव कार्याबद्दल आम्हांला सार्थ अभिमान आहे

आपल्या पुढच्या वाटचालीसाठी मनःपूर्वक शुभेच्छा............

ॲड. श्री. मंगेश नेने अध्यक्ष	श्री. सचिन मढाले सचिव

University of Pune

Declaration of Result of the Doctor of Philosophy (Ph.D.)

Pote Omkar Vinayak (पोटे ओंकार विनायक)

Mother's Name : Vidya (विद्या)

University has accepted thesis submitted by the above-mentioned candidate for award of Ph.D., as per reports of referees and examiners of open defence of the thesis. Accordingly, it is hereby notified that, the above-mentioned candidate is declared to have passed the examination of Ph. D. and has become eligible for the award of Ph. D. Degree.

RELEVANT DETAILS ARE AS UNDER:

1.	Faculty	:	Arts & Fine Arts
2.	Subject	:	Marathi
3.	Title of the Thesis	:	"सुरेश भट : कवी आणि कविता"
4.	Place of Research	:	Department of Marathi, University of Pune, Pune – 07.
5.	Name and Address of The Guide	:	Dr. Balkrushna R. Lalit Head, Dept. of Marathi C. T. Bora College, Shirur, Dist. Pune
6.	Date of Registration	:	03rd April, 2006
7.	Date of Re- Registration	:	03rd April, 2011
8.	Date of Declaration of Result	:	20th March, 2012

UNIVERSITY OF PUNE Admission Section PUNE 7

Ganeshkhind, Pune 411007
Ref. No. PGS/Ph. D. / 138
Date: 9.4.2012

9/4/12
For Controller of Examinations

University of Pune

Declaration of Result of the Doctor of Philosophy (Ph.D.)

Pote Omkar Vinayak (पोटे ओंकार विनायक)

Mother's Name : Vidya (विद्या)

University has accepted thesis submitted by the above-mentioned candidate for award of Ph.D., as per reports of referees and examiners of open defence of the thesis. Accordingly, it is hereby notified that, the above-mentioned candidate is declared to have passed the examination of Ph. D. and has become eligible for the award of Ph. D. Degree.

RELEVANT DETAILS ARE AS UNDER:

1.	Faculty	:	Arts & Fine Arts
2.	Subject	:	Marathi
3.	Title of the Thesis	:	"सुरेश भट : कवी आणि कविता"
4.	Place of Research	:	Department of Marathi, University of Pune, Pune – 07.
5.	Name and Address of The Guide	:	Dr. Balkrushna R. Lalit Head, Dept. of Marathi C. T. Bora College, Shirur, Dist. Pune
6.	Date of Registration	:	03rd April, 2006
7.	Date of Re- Registration	:	03rd April, 2011
8.	Date of Declaration of Result	:	20th March, 2012

Ganeshkhind, Pune 411007
Ref. No. PGS/Ph. D. / 138
Date: 9.4.2012

9/4/12
For Controller of Examinations

Memorandum of Understanding

BETWEEN

Vishnu Waman Thakur Charitable Trust's
Bhaskar Waman Thakur College of Science,
Yashvant Keshav Patil College of Commerce,
Vidhya Dayanand Patil College of Arts,
(VIVA College)

&

Prabhakar Patil Education Society's
Arts, Commerce & Science, Veshvi, Alibag

तृतीय वर्ष कला - मराठी

सत्र - V (CBCS)

मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. ८

आधुनिक मराठी साहित्य

(MODERN MARATHI LITERATURE)

विषय कोड : 97135

© UNIVERSITY OF MUMBAI

प्रा. सुहास पेडणेकर
कुलगुरु
मुंबई विद्यापीठ, मुंबई

प्रा. रवींद्र कुलकर्णी
प्र-कुलगुरु
मुंबई विद्यापीठ, मुंबई.

प्रा. प्रकाश महानवर
संचालक
दूर व मुक्त अध्ययन संस्था, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई.

प्रकल्प समन्वयक : **प्रा. अनिल बनकर**
कला व मानव्य शाखा प्रमुख,
दूर व मुक्त अध्ययन संस्था (आयडॉल), मुंबई विद्यापीठ, मुंबई.

अभ्यास समन्वयक व संपादक : **डॉ. सीमा मुसळे**
साहाय्यक प्राध्यापक, मराठी विभाग,
दूर व मुक्त अध्ययन संस्था (आयडॉल), मुंबई विद्यापीठ, मुंबई.

लेखक : **प्रा. डॉ. गजानन अपिने**
साहाय्यक प्राध्यापक, मराठी विभाग
मॉडर्न महाविद्यालय, शिवाजीनगर, पुणे

: **प्रा. डॉ. मांतेश हिरेमठ**
सहयोगी प्राध्यापक, मराठी विभाग,
देशभक्त आनंदराव बाळवतराव नाईक आर्टस्‌ अँड सायन्स कॉलेज,
चिखली, ता. शिराळा जि. कोल्हापूर.

: **डॉ. सीमा मुसळे**
साहाय्यक प्राध्यापक, मराठी विभाग,
दूर व मुक्त अध्ययन संस्था (आयडॉल), मुंबई विद्यापीठ, मुंबई.

: **प्रा. डॉ. ओमकार पोटे**
अधिव्याख्याता, मराठी विभाग,
प्रभाकर पाटील एज्युकेशन सोसायटीचे,
कला, वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, वेश्वी, ता. अलिबाग, जि. रायगड

: **प्रा. डॉ. श्यामसुंदर मिरजकर**
मराठी विभाग, कला, वाणिज्य महाविद्यालय, मायणी
ता. खटाव, जि. सातारा.

जून २०२२, प्रथम मुद्रण, ISBN: 978-93-91735-80-7

प्रकाशक
संचालक,
दूर व मुक्त अध्ययन संस्था, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई - ४०००९८.

अक्षरजुळणी
मुंबई विद्यापीठ मुद्रणालय,
सांताक्रुझ, मुंबई

© UNIVERSITY OF MUMBAI

प्रा. सुहास पेडणेकर
कुलगुरु
मुंबई विद्यापीठ, मुंबई

प्रा. रवींद्र कुलकर्णी
प्र-कुलगुरु
मुंबई विद्यापीठ, मुंबई

प्रा. प्रकाश महानवर
संचालक
दूर व मुक्त अध्ययन संस्था, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई.

प्रकल्प समन्वयक : **प्रा. अनिल बनकर**
वाणिज्य व व्यवस्थापन शाखा प्रमुख,
दूर व मुक्त अध्ययन संस्था (आयडॉल), मुंबई विद्यापीठ, मुंबई.

अभ्यास समन्वयक व संपादक : **डॉ. सीमा मुसळे**
सहाय्यक प्राध्यापक, मराठी विभाग,
दूर व मुक्त अध्ययन संस्था (आयडॉल), मुंबई विद्यापीठ, मुंबई

लेखक : **प्रा. डॉ. गजानन अपिने**
सहाय्यक प्राध्यापक, मराठी विभाग
मॉडर्न महाविद्यालय, शिवाजीनगर, पुणे

: **प्रा. डॉ. मांतेश हिरेमठ**
सहयोगी प्राध्यापक, मराठी विभाग,
देशभक्त आनंदराव बळवंतराव नाईक आर्ट्स अँड सायन्स कॉलेज,
चिखली, ता. शिराळा जि. कोल्हापूर

: **डॉ. सीमा मुसळे**
सहाय्यक प्राध्यापक, मराठी विभाग,
दूर व मुक्त अध्ययन संस्था (आयडॉल), मुंबई विद्यापीठ, मुंबई

: **प्रा. डॉ. ओमकार पोटे**
अधिव्याख्याता, मराठी विभाग,
प्रभाकर पाटील एज्युकेशन सोसायटीचे,
कला, वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, वेश्वी, ता. अलिबाग, जि. रायगड

: **प्रा. डॉ. श्यामसुंदर मिरजकर**
मराठी विभाग, कला, वाणिज्य महाविद्यालय, मायणी
ता. खटाव, जि. सातारा

जून २०२२, प्रथम मुद्रण, ISBN: 978-93-91735-80-7

प्रकाशक
संचालक,
दूर व मुक्त अध्ययन संस्था, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई - ४०००९८

अक्षरजुळणी
मुंबई विद्यापीठ मुद्रणालय,
सांताक्रुझ, मुंबई

तृतीय वर्ष कला - मराठी
सत्र - V (CBCS)

मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. ८
आधुनिक मराठी साहित्य
(MODERN MARATHI LITERATURE)

विषय कोड : 97135

Important Features of the Book

- Model Question Paper as per examination Pattern.
- For Exam - A separate section on Key Notes.

S.Y.B.Com.

Sem. 3

MU

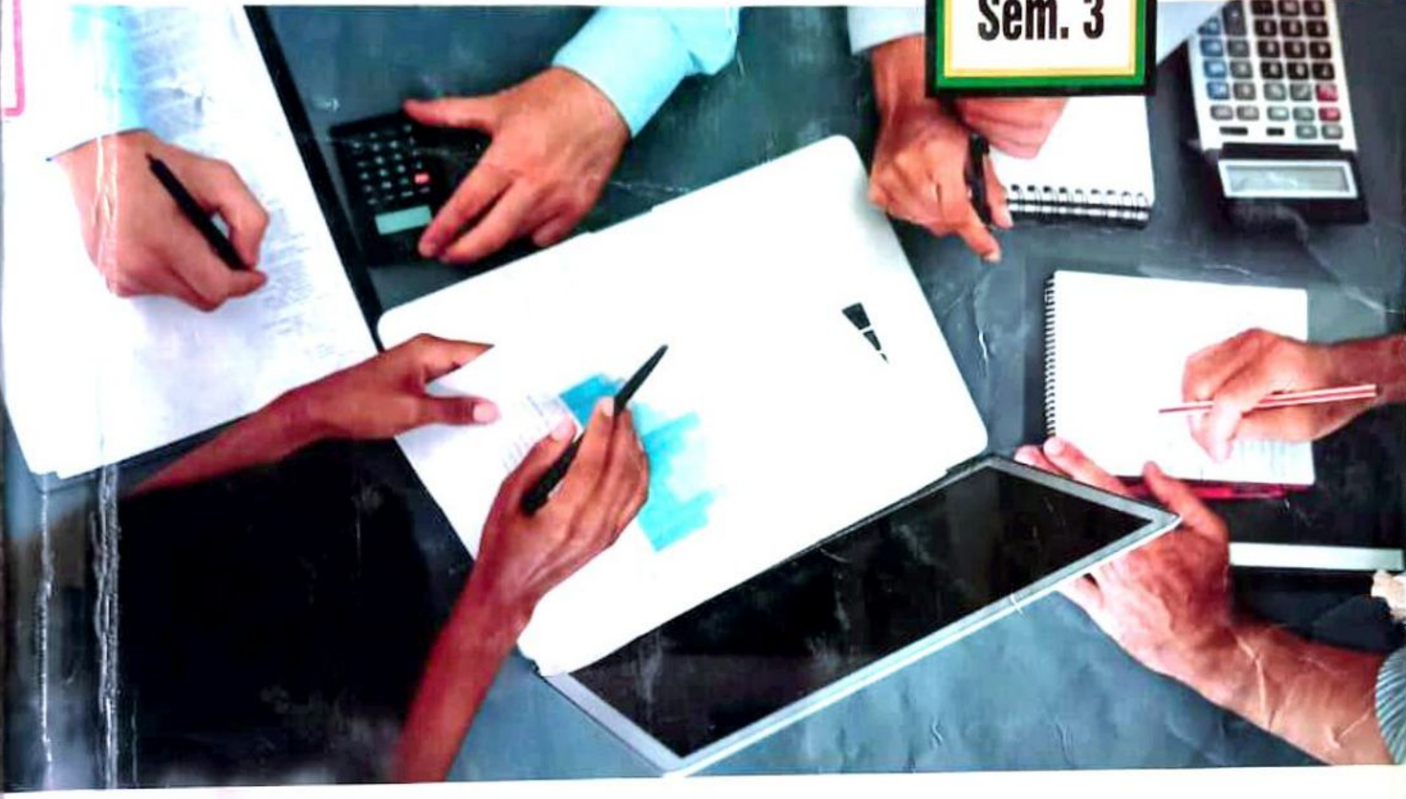

Strictly as per new Revised Syllabus with effect from the Academic Year 2017-2018

कंपनी चिटणिसाची कार्यपद्धती - १

Ability Enhancement Course (AEC)

शुभांगी एम्. केदारे

डॉ. माधुरी प्रकाश कांबळे

h-Max Publications, Pune
ovation Throughout

BCOMM7A Price ₹ 130/-

3860

कंपनी चिटणिसाची कार्यपद्धती – २

प्रा. शुभांगी एम्. केदारे

डॉ. माधुरी प्रकाश कांबळे

(S.Y.B.Com. University of Mumbai)

Copyright © by Author. All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, copied, or stored in a retrieval system, distributed or transmitted in any form or by any means, including photocopy, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher.

This book is sold subject to the condition that it shall not, by the way of trade or otherwise, be lent, resold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior written consent in any form of binding or cover other than which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser and without limiting the rights under copyright reserved above.

First Printed in India : November 2017

This edition is for sale in India, Bangladesh, Bhutan, Maldives, Nepal, Pakistan, Sri Lanka and designated countries in South-East Asia. Sale and purchase of this book outside of these countries is unauthorized by the publisher.

Printed at : Image Offset, Dugane Ind. Area Survey No. 28/25, Dhayari Near Pari Company, Pune - 41, Maharashtra State, India. E-mail : rahulshahimage@gmail.com

ISBN - 978-93-87523-15-9

Published by

Tech-Max Publications

Head Office : B/5, First floor, Maniratna Complex, Taware Colony, Aranyeshwar Corner, Pune - 411 009. Maharashtra State, India

Ph : 91-20-24225065, 91-20-24217965. Fax 020-24228978.

Email : info@techmaxbooks.com, Website : www.techmaxbooks.com

Mumbai Branch Office :

Flat No. 2B, Ground floor Krishna Niwas Building,
Behind BEST Niwas Building, Near to Napoo Hall,
Chandavarkar Road, Matunga East, Mumbai 400019.

(FID : EBCOMM7) (Book Code : BCOMME7A)

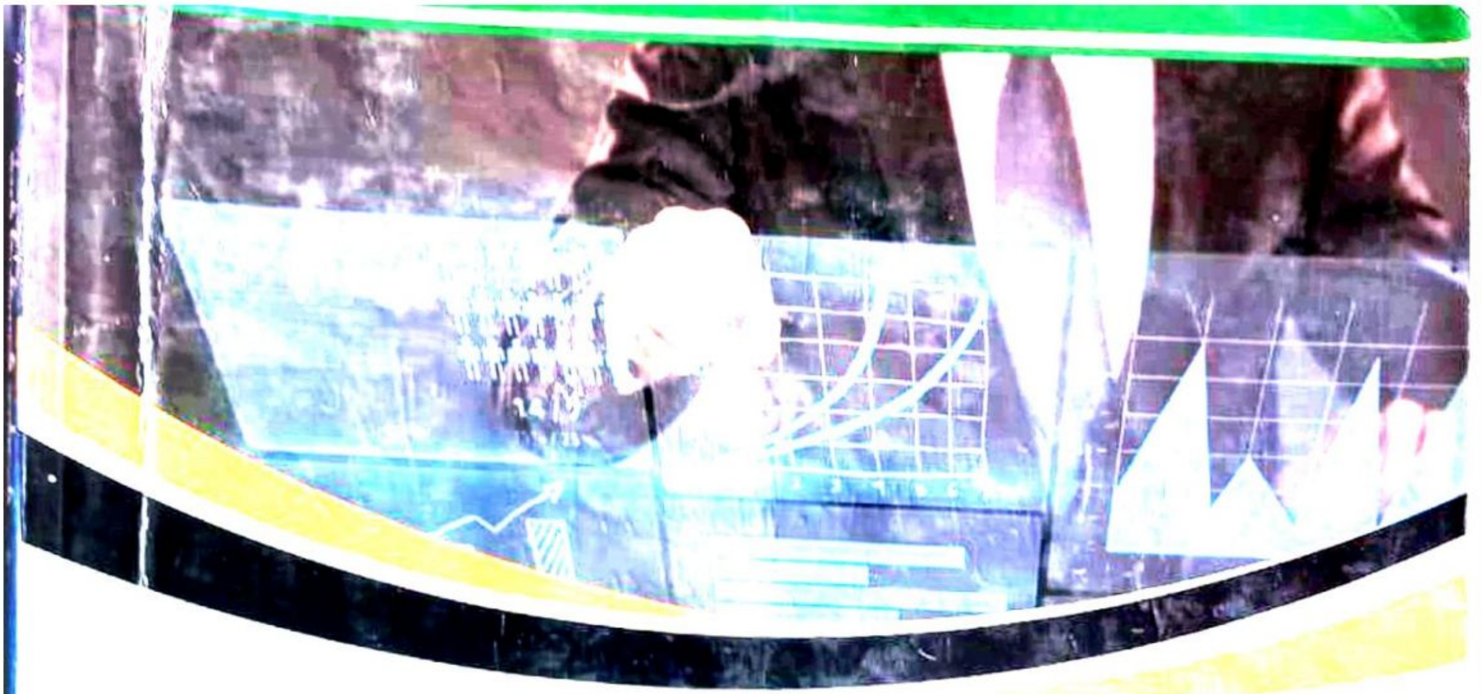

Strictly as per new Revised Syllabus
with effect from the Academic Year 2017-2018

MU

S.Y.B.Com.

Sem. 4

कंपनी चिटणिसाची कार्यपद्धती - २

Skill Enhancement Course (SEC)

शुभांगी एम. केदारे

डॉ. माधुरी प्रकाश कांबळे

Important Features of the Book

- **Model Question Paper as per examination Pattern.**
- **For Exam - A separate section on Key Notes.**

Tech-Max Publications, Pune
...n Throughout

BCOMME7A Price ₹ 110/-

Books are available on LIBRARY SYSTEM at all leading booksellers !!!

कंपनी चिटणिसाची कार्यपद्धती - १

प्रा. शुभांगी एम्. केदारे

डॉ. माधुरी प्रकाश कांबळे.

(S.Y.B.Com. University of Mumbai)

Copyright © by Author. All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, copied, or stored in a retrieval system, distributed or transmitted in any form or by any means, including photocopy, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher.

This book is sold subject to the condition that it shall not, by the way of trade or otherwise, be lent, resold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior written consent in any form of binding or cover other than which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser and without limiting the rights under copyright reserved above.

First Printed in India : June 2017

This edition is for sale in India, Bangladesh, Bhutan, Maldives, Nepal, Pakistan, Sri Lanka and designated countries in South-East Asia. Sale and purchase of this book outside of these countries is unauthorized by the publisher.

Printed at : Image Offset, Dugane Ind. Area Survey No. 28/25, Dhayari Near Pari Company, Pune - 41, Maharashtra State, India. E-mail : rahulshahimage@gmail.com

ISBN 978-93-5077-056-6

Published by

Tech-Max Publications

Head Office : B/5, First floor, Maniratna Complex, Taware Colony, Aranyeshwar Corner, Pune - 411 009. Maharashtra State, India

Ph : 91-20-24225065, 91-20-24217965. Fax 020-24228978.

Email : info@techmaxbooks.com, Website : www.techmaxbooks.com

Mumbai Branch Office :

Flat No. 2B, Ground floor Krishna Niwas Building,
Behind BEST Niwas Building, Near to Napoo Hall,
Chandavarkar Road, Matunga East, Mumbai 400019.

(FID : OBCOMM7) (Book Code : BCOMM7A)